

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Dům dětí a mládeže Brno, Helceletova 4

Helceletova 4, 602 00 Brno

Identifikátor: 600 030 121

Termín konání orientační inspekce: 8. a 9. únor 2001

Čj.	121 024/01-11136
Signatura	ol2lu203

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Dům dětí a mládeže v Brně, Helceletova 4 je příspěvková organizace zřízená Školským úřadem Brno - město. Má dvě odloučená pracoviště v Brně - Komíně, Svratecká ulice a v Bystrci, Fleischnerova 1a.

HODNOCENÍ NABÍDKY A REALIZACE VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Nabídka výchovně vzdělávací činnosti

Nabídka obsahuje všechny činnosti podle vyhlášky o střediscích pro volný čas dětí a mládeže a současně vychází z koncepčních záměrů. Široké spektrum nabízených aktivit se každoročně mění pod vlivem poptávky a změn v podmínkách zařízení. V tomto školním roce se zájemcům nabízí především pravidelné zájmové aktivity, příležitostné a prázdninové činnosti, individuální práce s dětmi, odborná pomoc formou výukových programů pro školy a školská zařízení a spontánní činnosti. Zařízení své aktivity nabízí dětem předškolního, školního věku, mládeži a dospělým z Brna.

Nabídka je závislá na specifických podmínkách třech pracovišť, na prostorovém a materiálním vybavení, na okolních přírodních a sociodemografických podmínkách. Pracoviště na ulici Helceletova nazývané „Malovaný domek“ je zaměřeno na estetiku, především na výtvarné aktivity (kroužky, dílny, letní kurzy), na dramatickou výchovu a realizují se zde výukové programy. Pracoviště v Bystrci - „Bystrouška“ na ulici Fleischnerova je zaměřeno na přírodovědné, ekologické a sportovní aktivity, zčásti hudební aj. Třetí pracoviště v Komíně, tzv. klubovna za řekou, je zaměřeno na turistiku, tělovýchovu a pořádá některé výukové programy. Tak širokou nabídku volnočasových aktivit umožnilo promyšlené využívání všech pracovišť a prostor zařízení.

Všechna pracoviště mají dostatečné prostory a jejich vybavení je účelné. Nábytek je pěkný a funkční, zčásti však opotřebovaný a zastaralý, postupně se obnovuje. Pomůcky a přístroje k aktivitám jsou v dostatečné míře k dispozici, průběžně se pořizují nové. V zařízeních je celkem několik kluboven, kuchyňky s vybavením, sály, dílny s vybavením pro keramiku a další výtvarné činnosti, klubovna se zařízením pro teraristiku se živými zvířaty, posilovna, kabinety pro vedoucí, příruční knihovna, šatny pro účastníky, sociální zařízení, skladové prostory na materiál a pomůcky. Zařízení zejména Malovaný domek, Bystrouška a některé prostory v klubovně za řekou jsou uvnitř i vně doplněny působivými barevnými kresbami, různorodými pestrobarevnými doplňky a výtvarnou tvorbou účastníků. Estetický vzhled je na vynikající úrovni.

Personální podmínky pro výchovně vzdělávací činnosti jsou na velmi dobré úrovni, pedagogickou a odbornou způsobilost splňuje většina z osmi interních pedagogických pracovníků, tři dosud nemají pedagogickou způsobilost. Různými formami dalšího vzdělávání si vedoucí doplňují aktuální znalosti a dovednosti z různých oblastí. U externích a dobrovolných pedagogických pracovníků se upřednostňuje odborná způsobilost pro danou aktivitu.

Širokou nabídku umožňuje promyšlené využívání všech pracovišť a rozsah a rozmanitost nabídky výchovně vzdělávacích aktivit má vynikající úroveň.

Pravidelná zájmová činnost

V tomto školním roce se realizují pravidelné aktivity v 93 zájmových kroužcích pro 999 členů,

průměrný počet účastníků v kroužcích je optimální. Zájmové kroužky se podle svého zaměření dělí na oddělení estetiky (např. výtvarný kroužek, keramika, kresba a malba, tvoření a kašírování, malba na hedvábí, dramatika, šikovné tlapky aj.), přírodovědy a teraristiky (chovatelský a přírodovědný kroužek), tělovýchovy a turistiky (hopsání, aerobic, jóga, turistický kroužek, cyklo-vodácký kroužek, sportovní a lyžařský), společenskovední (angličtina, němčina) a oddělení výukových programů. Každoročně se složení a počet kroužků mění podle zájmu účastníků, např. oddělení techniky bylo v tomto školním roce zrušeno z důvodu zastaralého vybavení osobními počítači a klesajícímu zájmu dětí z okolí.

Dokumentace byla kontrolována namátkově a je vedena velmi dobře. Plány zájmových útvarů byly zodpovědně a pečlivě zpracovány v denících a v ročním plánu. Vedoucí vystihli výchovně vzdělávací cíle pro období školního roku a stanovené dílčí úkoly v rámci sledovaných činností byly plněny.

V rámci inspekce byla sledována činnost zájmového kroužku výtvarného putování - malování na sklo a kroužek keramiky ve dvou skupinách. Vedoucí kroužků respektovali principy pedagogiky volného času, motivovali úspěšně účastníky různého věku, povzbuzovali k činnostem a k dokončení. Aktivita i zájem účastníků byly příkladné. Všichni měli možnost spolu navzájem komunikovat, přesto zde panovala klidná a pracovní atmosféra a činnost probíhala plynule a nerušeně.

Příležitostná zájmová činnost

Uskutečňuje se formou akcí v době volných i pracovních dnů, často celodenně, jsou to např. výtvarné dílny, točená keramika, voskovaná batika, malovaná keramika, barevné prázdniny, lyžařský zájezd, turistický výlet, volejbalový turnaj, masopustní karneval, jarní, letní a velikonoční slavnosti, návštěvy výstav, diskohrátky aj. Pedagogičtí pracovníci odpovědní za konkrétní akci ji zodpovědně připravují, příslušnou dokumentaci evidují. Plánované akce jsou pro veřejnost nabízeny v tisku, na vývěskách a na letácích. Z četnosti realizovaných akcí a vysoké návštěvnosti příležitostných aktivit je patrná značná obliba a zájem účastníků.

Prázdninová činnost

Zařízení pravidelně pořádá v období hlavních i vedlejších prázdnin příměstské i tematicky zaměřené tábory a výtvarné kurzy. V minulém školním roce zaměstnanci zorganizovali celkem 31 týdenních nebo dvoutýdenních akcí: z toho bylo osm zimních, šestnáct letních a sedm příměstských. Příměstské tábory proběhly ve vlastních zařízeních v Helceletově ulici (pětidenní výtvarné letní kurzy) a v Bystrci (všeobecné zaměření). Zařízení nevlastní žádné vlastní tábořiště a ostatní tábory proběhly v pronajatých prostorách. Celkem se výše uvedených akcí zúčastnilo 838 dětí. O tyto akce je velký zájem, zejména o tábory s estetickým a sportovním zaměřením. Pedagogický dozor zabezpečovali převážně interní a externí pracovníci, na programu se podíleli i odborníci z praxe. Dokumentace prázdninové činnosti byla vedena, v době konání inspekce však nebyla v úplnosti k dispozici.

Individuální práce

Individuální práce s nadanými dětmi probíhá v rámci přípravy k talentovým zkouškám na různé typy uměleckých škol, a to jak v rámci kroužků, tak i po jejich skončení. Při práci se vedoucí zaměřují na individuální schopnosti a možnosti účastníků. V loňském školním roce zařízení navštěvovali i zrakově postižení žáci, v současnosti probíhají jejich dílny s výtvarným zaměřením. Spolupráce pokračuje formou pořádání společných výstav a akcí se sdružením Gemini a s Ústavem sociální péče pro tělesně postiženou mládež v Brně.

Soutěže a přehlídky

Dům dětí a mládeže nebyl pověřen zřizovatelem k pořádání soutěží a přehlídek ve smyslu odst. 6 § 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 432/1992 Sb., o střediscích pro volný čas dětí a mládeže, v platném znění.

Nabídka spontánní činnosti

Na základě zpřístupnění střediska a umožnění zapojení se do činnosti kterémukoliv zájemci z řad dětí a mládeže se nabízejí spontánní činnosti prostřednictvím příležitostné aktivity. Přes počáteční spontánní zapojení návštěvníka se mění aktivita v řízenou činnost příležitostnou a účastník se stává jejím řádným členem. Tento vyšší typ realizace spontánních činností pro zájemce s vyhraněnými zájmy formou zájmové aktivity je účelný, podle projeveného zájmu účastníků má velmi dobrou úroveň. Spontánní aktivity typu zábavných programů či rekreačních her zařízení průběžně nabízí a občas realizuje, pro rozsáhlejší a denně prováděné akce nemá vhodné prostorové podmínky.

Odborná pomoc

Středisko poskytuje za úplaty okolním školám a zařízením v dopoledních hodinách více jak dvacet výukových programů s různým zaměřením. V tomto školním roce středisko nabízí programy pravěké umění, umění starověké Číny a Japonska, evropské středověké umění, renesanční umění, barokní umění, staročeské vánoce, velikonoční tradice, rok na vesnici, lesní království, světem zvířat, planeta mytá a nemytá, jak si housenka pletla kabátek aj. Uvedené výukové programy jsou využívány především základními školami, nejvíce učiteli z 1. stupně, někdy středními školami. V době inspekce byly realizovány výukové programy rok na vesnici a starověké umění Číny a Japonska v několika skupinách. Vedoucí akce respektovali zásady učení a pedagogiky volného času, motivovali a povzbuzovali účastníky. Aktivita i zájem účastníků byla velmi dobrá, členové měli možnost se vyjádřit a navzájem spolu komunikovat. Výsledkem byla tvorba netradičních děl v komunitě (např. sypaná mandala) a komplexní poznání kultury a umění zemí v širších souvislostech.

Nabídka a realizace uvedených výukových programů je zcela mimořádná a příkladná.

Odbornou pomoc poskytuje dům dětí a mládeže na základě vzájemné dohody se středními školami také praktikujícím žákům - budoucím pedagogům v oblasti výchovy mimo vyučování formou hospitací, exkuzí a praktických výstupů.

Celkové hodnocení nabídky a realizace výchovně vzdělávací činnosti

Pro výchovně vzdělávací činnosti má zařízení velmi dobré personální, prostorové, materiální podmínky, vynikající estetickou úroveň a organizuje široké spektrum aktivit v rámci celého dne. Nabídka výchovně vzdělávacích aktivit je na vynikající úrovni, jejich realizace a úroveň shlednutých volnočasových aktivit je na velmi dobré úrovni. Nabídka a realizace uvedených výukových programů je zcela mimořádná a příkladná. Celkové hodnocení nabídky a realizace výchovně vzdělávací činnosti je na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce zpracovaná ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky vychází

z podmínek zařízení, obsahuje jasně stanovené cíle a způsob naplňování. V rámci zkvalitnění činnosti střediska ředitelka zpracovala doplněk upravující některé oblasti činnosti v nových podmínkách. Promyšleně stanovené záměry se postupně realizují. Podrobně zpracovaný roční plán na školní rok 2000/2001 navazuje na koncepci, poskytuje přehled o plánovaných cílech, konkrétních aktivitách a způsobu dosahování. Výjimku tvoří spontánní aktivity, které jsou plánovány jako obecně pojatá nabídka. Měsíční a týdenní plány poskytují podrobný přehled o připravovaných akcích, termínu a zodpovědných pracovnících. Jednotliví vedoucí aktivit plánují svou činnost ročně a týdně, v rámci ročního plánu práce zejména v denících zájmových útvarů se jim zdařilo vystihnout výchovně vzdělávací cíle zájmových aktivit. Každoročně se plánují a zpracovávají projekty v rámci okresního programu rozvoje, na kterých se podílejí pedagogičtí pracovníci a které se postupně úspěšně realizují.

Plány jsou promyšleně zpracovány, navazují na sebe a tvoří funkční systém. Kvalita plánování je na velmi dobré úrovni.

Organizování

Statutárním orgánem Domu dětí a mládeže je ředitelka jmenovaná Školským úřadem Brno - město. Při organizování všech činností ředitelka využívá kompetencí vedoucích pracovišť a vedoucích oddělení. V zařízení se realizuje značný počet aktivit, které zajišťuje osm interních a šestnáct externích pedagogických pracovníků, na činnostech se dále pravidelně podílí i dvanáct dobrovolných spolupracovníků. Kompetence pracovníků ředitelka přesně vymezila v pracovních náplních s uvedenými pravomocemi a zodpovědností. Organizační strukturu a provoz všech zařízení střediska stanovila v příkladně zpracovaných řádech. Organizace služeb a činnost pedagogických pracovníků je vzhledem k celodennímu provozu a prostorovým podmínkám efektivně promyšlena. Pracovní doba je stanovena tak, aby zajistila pokrytí všech činností během celého dne i týdne. Vnitřním předpisem je stanovena pedagogickým pracovníkům míra přímé výchovné povinnosti. Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada, ve které jsou kromě interních zaměstnanců zastoupeni externí, dobrovolní spolupracovníci i zástupci rodičů. Zápisy jsou vedeny přehledně, obsahují projednání pedagogických problémů a připomínky spolupracovníků.

S informacemi jsou všichni zaměstnanci seznamováni osobně nebo je mají na nástěnkách. Rodiče, děti, školy i široká veřejnost jsou o nabídce a činnosti informováni formou letáků, plakátů, ve zpravodaji Školského úřadu (výukové programy), ve zpravodajích příslušných městských částí i na internetu. Ochrana osobních dat zaměstnanců i účastníků je zajištěna.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s § 45 b) zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. V jejím vedení se vyskytly drobné administrativní nedostatky. Výroční zpráva zpracovaná na základě podkladů a připomínek zaměstnanců poskytuje dostatečné množství informací, slouží k sebehodnocení a k analýze pro příští rok. Pracovníci s ní byli prokazatelně seznámeni.

Organizační struktura umožňuje účinné řízení střediska, informace uvnitř i vně zařízení jsou předávány rychle a úplně. Dům dětí a mládeže se vhodným způsobem prezentuje na veřejnosti. Organizace výchovně vzdělávacích aktivit i provozu je efektivní. Celkově je úroveň organizování velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Pravomoci a řídicí kompetence klíčového charakteru jsou soustředěny na ředitelku, dílčí kompetence jsou delegovány na vedoucí jednotlivých poboček, pracovníkům je umožněna účast na rozhodování. Vzhledem ke struktuře zařízení ředitelka vše řeší operativně, pokyny

předává osobně. Operativní řízení je tak dostatečně pružné a účinné.

Odborná a pedagogická způsobilost pedagogických pracovníků je využívána, vedoucím bez požadované pedagogické způsobilosti je poskytována metodická pomoc. Ředitelka podporuje a umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, vytváří dobré podmínky pro uplatnění jejich tvořivosti a iniciativy. V rámci uplatňování tvořivosti se pedagogičtí pracovníci podílejí na zpracování projektů, např. k prevenci sociálně patologických jevů, na příměstský sportovní tábor, „Kdo si hraje, nezlobí!“ ap., které se úspěšně realizují. Specializace a osobní zaměření interních pracovníků odpovídá nabídce volnočasových aktivit. Externí pracovníci mají odpovídající odborné vzdělání, jsou to převážně odborníci z praxe (hrnčíři, malíři, tanečníci) nebo studenti. Z jejich řad si středisko vychovává interní zaměstnance.

Ředitelka má vytvořen systém hmotného stimuluování pracovníků. Kritéria pro hodnocení jsou dána písemně a zaměstnanci je znají. Výše osobních příplatků je diferencována, k jejich přehodnocování dochází čtvrtletně. Vnitřní předpis s pravidly pro poskytování odměn zohledňuje úsilí pracovníků o zdokonalování úrovně střediska, participuje na tvořivých přístupech a obsahuje jasně vyjádřené motivační prvky. Hodnocení pracovníků se provádí na základě výsledků a podkladů z kontrolní činnosti ředitelky a kompetentních vedoucích.

Způsob vedení a motivování pracovníků je účinný, má vynikající úroveň.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka pravidelně podle ročního plánu hospitací a kontrol sleduje a hodnotí úroveň interních a externích pracovníků střediska. Plán hospitací obsahuje cíle v oblasti pravidelné zájmové činnosti, příležitostných akcí a výukových programů a dílčí úkoly pro vedoucí úseků. Odlišeny jsou cíle hospitační činnosti u začínajících nebo pedagogických pracovníků bez požadované způsobilosti. Kontroly provozu na všech třech pracovištích provádí ředitelka operativně v souvislosti s pravidelnými návštěvami. Zápisy z kontrol jsou vedeny, zápisy z hospitací obsahují předmět a cíl hospitace, popis shlednuté výchovně vzdělávací činnosti, hodnocení a v případě zjištěných nedostatků opatření a doporučení. V případě vážnějších nedostatků ředitelka provádí následné hospitace.

Kontrolní a hospitační činnost je promyšleně organizovaná a pravidelná, hospitace jsou cíleně prováděny. Kvalita kontrolního systému je velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Celkové hodnocení způsobu řízení domu dětí a mládeže je velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Středisko poskytuje volnočasové aktivity za úplaty. Účastnické poplatky jsou stanoveny s ohledem na finanční náročnost materiálního zabezpečení jednotlivých aktivit, jsou od 10,- do 266,- Kč. Významným přínosem jsou výukové programy, kterých se uskuteční značné množství a získaná finanční částka přispívá k lepšímu vybavování střediska.

Využívání finančních prostředků poskytovaných státem je dle zjištění ČŠI efektivní.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení domu dětí a mládeže do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 13 770/99-21 ze dne 8. 2. 1999 s účinností od 1. 3. 1999 a výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 24. 8. 2000
- zřizovací listina vydaná Školským úřadem Brno - město dne 25. 11. 1992
- koncepce DDM platná od 1. 1. 1993 a doplněk ke koncepci na školní rok 2000/2001
- vnitřní řád DDM platný od 1. 1. 2000 a pracovní řád pro zaměstnance škola školských zařízení, materiální zabezpečení provozu
- plán DDM na školní rok 2000/2001, plán akcí na měsíc únor 2001 a týdenní rozvrh činností, plán hospitací na školní rok 2000/2001
- vymezení činností DDM, stanovení pracovní doby v roce od 1. 1. 2001
- pravidla pro stanovení osobního příplatku, vnitřní systém pro poskytování odměn pro pracovníky DDM, pokyny ředitelky
- výukové programy, projekty DDM
- statistický výkaz o činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže MŠMT ČR vykazovaný ke dni 31. 12. 2000
- Výroční zpráva o činnosti domu dětí a mládeže ve školním roce 1999/2000
- namátkově vybrané deníky zájmových útvarů a přihlášky členů, seznamy účastníků akcí
- personální dokumentace pracovníků, pracovní náplně
- hospodářská dokumentace, účetní evidence a evidence majetku
- zápisy z pedagogických rad a porad
- zajištění BOZP a PO na zařízení
- pedagogické dozory ve škol. roce 2000/2001
- dohoda o zabezpečení odborné praxe žáků středních škol
- hospitační záznamy ČŠI

ZÁVĚR

Dům dětí a mládeže Brno, Helceletova 4 má vynikající nabídku výchovně vzdělávacích činností založenou na promyšleně využívaných podmínkách svého zařízení. Realizace nabízených aktivit a sledované volnočasové aktivity jsou na velmi dobré úrovni.

Způsob řízení střediska je na velmi dobré úrovni.

Celkové hodnocení je velmi dobré.

Využívání finančních prostředků poskytovaných státem je dle zjištění ČŠI efektivní.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Renáta Ševčíková	.. Renáta Ševčíková.v.r.....
Členové týmu	PhDr. Charlotta Grenarová	.. Charlotta Grenarová..v.r....

V Blansku dne 28. února 2001.

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:5. 3. 2001.....

Razítko

Ředitelka střediska pro volný čas dětí a mládeže

Podpis

Mgr. Zdeňka Říhová

.. Zdeňka Říhová..v.r...

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti střediska pro volný čas dětí a mládeže dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel střediska pro volný čas dětí a mládeže podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
referát školství, MGMB Křížová 22, 603 00 Brno	27. 3. 2001	121 050/01-11136

Připomínky ředitelky

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
----	-----	nebyly podány